

Voorjaarsgevoel

Terwijl ik deze bijdrage schrijf voor de eerste nieuwsbrief van 2005, dienen de eerste tekenen van het voorjaar zich al weer aan. De dagen worden weer langer, de vogels zijn actiever en hier en daar verschijnen de eerste knoppen aan de bomen.

Het naderende voorjaar geeft mij een dosis positieve energie; Nieuwe ronden en dus ook nieuwe kansen. Een nieuw groeiseizoen waarvan nog niemand weet wat het ons zal brengen, maar waarin we met ons vakmanschap onder de gegeven omstandigheden weer kunnen werken aan de productie van goed ruwvoer.

Maar in 2005 gaan de Koeien & Kansen bedrijven werken met de gebruiksnormen van 2009. Daarmee zijn de omstandigheden niet gelijk aan die van onze collega veehouders. We zullen aan den lijve ervaren wat de mestafzetkosten gaan bedragen, iets waar nu nog veel over gespeculeerd wordt en wat zich lastig laat voorspellen. We zullen aan den lijve ervaren hoe productief de percelen zijn en welke kwaliteit voer we uiteindelijk kunnen winnen. En tenslotte zullen we aan den lijve ervaren tot welke melkproductie en excretie de omzetting van voer naar melk zal leiden.

Met deze ervaringen gaan we de sector ondersteunen bij de noodzakelijke omslag in verband met het gewijzigde mestbeleid, maar ook het herziene Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Dit doet Koeien & Kansen in de vorm van bruikbare informatie die onze collega-veehouders kan helpen bij de bedrijfsopimalisatie onder de nieuwe omstandigheden. De verwachting is dat de vraag naar concrete informatie en ervaringen van veehouders dit jaar toeneemt. De afwachtende houding maakt plaats voor een leergierige houding.

Uit het verleden is gebleken dat de formule van bedrijfs-excursies en cursussen in studieclubverband werkt. Via deze formule gaan we ook in 2005 onze ervaringen delen met velen. Nieuwe manieren van kennisoverdracht worden ingezet, zoals de ervaringsdatabank, waarover u elders in deze nieuwsbrief meer kunt lezen. En dat we nieuwe kennis hebben blijkt uit de

Focus op verlagen van input via voeding

Vanaf 2006 staan zogenaamde "gebruiksnormen" en "excretie-normen" centraal in de mestwetgeving. Op basis van deze normen wordt per veehouderijbedrijf berekend of de plaatsingsruimte voor dierlijke mest in overeenstemming is met de mestproductie. Wanneer de forfaitaire excretie van het bedrijf groter is dan de vastgestelde plaatsingsruimte moet het verschil verplicht van het bedrijf worden afgevoerd. Duidelijk is dat voor veel bedrijven de kosten van mestafvoer aanzienlijk zullen zijn bij de voorgestelde forfaitaire stikstofexcretie.

In de melkveesector is niet iedereen blij met de forfaitaire benadering omdat dit systeem onvoldoende recht doet aan variatie in stikstofexcretie tussen bedrijven.

Een systeem waarbij stikstofexcretie per bedrijf wordt ingeschat of vastgesteld biedt mogelijkheden aan de veehouder om via managementmaatregelen de excretienorm van z'n bedrijf te verlagen. Door zo'n bedrijfsspecifieke benadering wordt de melkveesector bovendien gestimuleerd om de stikstof- en fosforproductie in mest te reduceren. Op dit moment is er echter nog geen bedrijfsspecifieke benadering beschikbaar, die handhaafbaar en controleerbaar is voor de overheid en tegelijkertijd werkbaar voor de melkveehouder. Daarom steekt het project Koeien & Kansen in 2005 veel energie in het ontwikkelen van een dergelijke methodiek.

Het ligt voor de hand dat Koeien & Kansen veehouders dit jaar met hernieuwde belangstelling de voeding van hun vee-stapel gaan analyseren. Immers, voeding is een belangrijk sturings-instrument voor een lage stikstofexcretie en de veehouder draait dagelijks aan het "voedingsstuur"!

Nieuw verschenen Rapporten

"Draaien aan de voerknop" (Rapport 24) beschrijft de melkveevoeding op de deelnemende bedrijven van 1999 tot en met 2002. "Input" via voeding en "output" via melk komen aan bod. Er is aangegeven of de bedrijven voer, mineralen en nutriënten efficiënt wisten te benutten en welke voerkosten zij realiseerden. Tenslotte is beschreven hoe de veehouders hun bedrijfsvoering stuurden via het "draaien aan de voerknop" en welke resultaten ze daarmee haalden.

Rapport 26; 'Aanvoer en overschot van stikstof als indicatoren voor nitraatuitspoeling', geschreven door J. Oenema en H.T.M. ten Berge van het PRI. Dit rapport doet verslag van de ontwikkelingen van stikstofoverschotten en stikstofaanvoer op verschillende niveaus (bedrijf, bodem en gewas) en van de nitraatconcentratie van het bovenste grondwater.

Rapport 27; Het mineralenspoor in Koeien & Kansen, mineralenstromen over de periode 1999-2003', geschreven door J. Oenema en H.F.M. Aarts van het PRI. In dit rapport is de mineralenhuishouding beschreven van de 17 bedrijven in Koeien & Kansen (1999 t/m 2003). Onderwerp van dit rapport is de ontwikkeling van de mineralenhuishouding in de loop van de jaren. Daarnaast wordt aangegeven hoever de bedrijven afstaan van de eindnormen in MINAS.

Alle Koeien & Kansen Rapporten zijn vanaf half februari te lezen op www.koeyienkansen.nl

Ze zijn ook te bestellen bij het secretariaat van Koeien & Kansen op tel. nr: 0320-293302

bijdragen in deze nieuwsbrief. Doe er uw voordeel mee.

Kortom, ook Koeien & Kansen gaat het nieuwe seizoen met veel positieve energie in; nieuwe ronden en nieuwe kansen!

Jaap Gielen, projectleider

Het draait om de stikstof excretie in de mest en bij ieder rantsoen hoort een specifieke excretie.

Je mag concluderen dat in het MINAS-tijdperk veehouders nog niet het onderste uit de kan hebben gehaald voor wat betreft het optimaliseren van de veevoeding. Op zich logisch, omdat het verminderen van de stikstofaanvoer op bedrijfsniveau belangrijker was dan het verminderen van de stikstofaanvoer op dierniveau. Het aanscherpen van de bemesting en het verlagen van de kunstmestaanvoer zette bij MINAS meer zoden aan de dijk dan het optimaliseren van de voeding.

Gert van Duinkerken, Léon Sebek en Cees Jan Hollander, ASG